ԾԻԱԾԱՆ

Ը· ՏԱՐԻ 1870 | ԱՌԱՒՕՏ ԹԻՒ 73

ՇԱԲԱԹ 24 ՅՈՒՆՎԱՐ | ԼՐԱԳԻՐ | Հասրը 10 փարա

ԱԶԳԱՅԻՆ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԵՒ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ

Կը հրատարակուի առաւօտ եւ երեկոյ բաց ՚ի ուրբաթէ ։ — Ամսական բաժնորդագին կ՚եւ արձաթի մէկ ղրուշ · գաւառաց համար թօսթայի ծախքով 15 ղր· բաժնորդագրութեան տեղն է Ղալաթիա Տէյրմէն խան մէջը յարկ թիւ 13 լրագրոյս դրատնեակը ։

Ը՛ եւ իւր գրութիւնք պէտք է ուղղուին առ խմբագիրն լրագրոյս Ա· Ա· Սուքիասեան ։ Անվճար եղած նամակները կը մերժուին ։ — Հանրութեան վերաբերեալ նամակները ձրի կը հրատարակուին ։ Ծանուցմանց տողն է Ա· անգամ համար 3 ՟ի Բ·ին 2 · Գ·ին 1 ղր ։

ԱԶԳԱՅԻՆ

ՎԱՃԱՌԱՆ

Երեկ ժամ 7 կէսին 24 երեսփոխանաց ներկայութեամբ և Սրբազան Պատրիարք Հօր նախագահութեամբ ընդհանուր ժողովոյ դիւանը բացուելով Ազգային գործադիր պաշտօնէութիւնն ընթերցուեցաւ եզանակին վրայ վիճաբանութիւններն սկսան ։

800 հազ·ոց չափ Հանգիստական ներ կային · և Սրբազան Խրիմեան ատենախօսեց , որուն հետեւեալ կէտերն ամենուն ուշադրութիւնը դրաւեցին ։

« Նա , ըսաւ Ս.ն· Հայրիկը , թէ պէտ և Մոսը եկեղեցւոյ մէջ ուխտեղի որ Սահմանադրական սկզբանց համեմատ իմ պաշտօնս ՚ի գործ դնեմ , սակայն պարագայներն այնպէս բերին որ այժմ յայտնի կերպիւ արգելքներ կը դիմադրեն ինձ · Ազգին արդի անատոյդ վիճակին օր ըստ օրէ ՚ի վատթարութիւն անդր կը յառաջանայ · եթէ կուզէք , ես այժմ հրազարակաւ ետ կառնում այն ուխտը՝ զոր ըրի · բայց սկզբանցս դէմ մեղանչելու երբէք մտադիր չեմ։ ըստ իրաւանց պաշտօնէութեան՝ կը վախճամ որ օրուան խնդրոց լուծումն առկախ չը թողնելու համար անյապաղ կանարուին քաղաքական ժողովոյն ընտրութիւնները » ։

Ա.յս միջոցին հակառակ խօսակցութիւնները տեղի ունեցան առեւտրը պաշտօնապէս բացուած համարելու կամ չը համարելու համար և խըլճման յարեց ·

« Մեծ անհեղութիւն մ՚է այս որ երկոց պարտաւորութեանց գործելով ժողովոյ ներկայ չեղող երեսփոխանաց պատճառաւ կարեւոր գործեր երեսի վրայ կենան ։ Եթէ այսօր մի միայն 22—24 երեսփոխաններ ներկայ գտնուած ըլլալուն համար նիստն օրինաւոր չը համարուի՝ հարկ պիտի ըլլայ գարձեալ հրաւէր կարդալ , ժամանակ կորսուիլ , ևայլն ։

Գօլճեան Ա.ետիսֆէնտի — « ասկից առաջ սահմանադրութեան ինչ ինչ պարագրութեանց փոխուելուն պատճառաւ յառաջ եկած անտեղութիւնները ցուցուց և որոշակի յայտնեց որ սահմանադրութեան մէկ կէտին չերկիլը՝ սահմանադրութեան բոլոր վերաքննելի յօդուածոց ուժը ջրել է · այս պակասութիւնն այն ատեն տեղի ունեցաւ՝ յարեց նոյն Էֆէնտին , երբ սահմանադրութեան պարագրութեանց համաձայն վոխանակ 71 երեսփոխանաց ներկայութիւնը դիւանին բացուելուն հիմ բռնելու՝ 51 երեսփոխանաց ներկայութիւնն երբ ընդհանուր ժողով ճանչցուեցաւ ։ Ուստի իմ մասիս չեմ կրնար հաւատալ որ այժմ 24 անձանց ներկայութիւնը օրինաւոր կը համարուի ազգին » ։

Վիճաբանութիւնն երկարեցաւ և որոշուեցաւ վերջապէս որ դիւանն օրինաւորապէս բացուած համարուի ։

Նախ և առաջ դեկ· 9ին օրուան եղած որոշումին համեմատ քաղ· ժողովոյ նըստելի վեց անդամոց եռա պատիկ թուով ցանկ պատրաստելու պաշտօն ոստնեցող յանձնաժողովոյ ատրարքը քննուեցաւ · և Սրբազան Ստեփան պէյ անուղղակի կերպիւ ամբաստանութեան ենթակայ ըրաւ զանոնք և գործողութիւնն ապոլիտ անուանեց , Օգոստն էֆէնտի խօճապաշեան և կարապետ էֆէնտի Իւթիւճեան բողոքեցին այս ամբաստանութեան և ապոլիտ բառին դէմ· Ստեփան պէյ ետ առաւ իր խօսքը · և վիճաբանութիւնն սկսաւ նոր քաղաքական ժողով մ՚ընտրելու եղանակին վրայ , ահաւասիկ նոյն առաջարկութիւնները՝ որ յուզուեցան երեկուան ժողովոյն մէջ ·

Ա.մէն· Խրիմեան ըսաւ որ « քաղաքական ժողովոյ համար ընտրուած վեց անձերէն հինգն հրաժարած են և միմիայն Ֆրենկեան Յակոբ էֆէնտի ընդունած է նոյն պաշտօնէութեան անդամակցութիւնը · ուստի երեսփոխանական ժողովն իր կռմէն մէկ հոգի մ՚ալ ցուցնէ և Պատրիարքը , Ֆրենկեան Յակոբ էֆէնտին ու այն ընտրելի անձը մեկաեղելով ազգասիրաբար ընտրեն քաղ· ժողովը » ։

Ա.պահեան Ստեփան պէյ ըսաւ որ « երեսփոխանութիւնն հաճութեամբ իր ընտրողութեան կամքուէին իրաւունքը Ս· Պատրիարքին կը յանձնէ , և որովհետև Ֆրենկեան Յակոբ էֆէնտի արդէն քաղ· ժողովոյ անդամակցութիւնն ընդունած է՝ այս երկուքը միանգամ հետ խորհրդակցելով ընտրեն քաղ· ժողովոյ մնացեալ անդամները » ։

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԱՆԴԱՄԱՆԱԳԻՏՈՒԹԻՒՆ

(Շարունակութիւն տե՛ս թիւ 72)

Վասն հոգի մեռելոց ի ժողովուրդս

Ի ժամանակի մեռելոց ի ժողովուրդս ընդհանրապէս

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹԵԱՆ ՊԱՏՄՈՒԹԵԱՆ ՀԱՄԱՌՈՏ ՎԱՐԴԱՊԵՏԱԿԱՆ ԴԱՍԸՆԹԱՑ

Ա.

Ի՞նչ է Հայաստանի Հանրապետութեան պատմութեան համառօտ վարդապետական դասընթացը։

Հայաստանի Հանրապետութեան պատմութեան համառօտ վարդապետական դասընթացը նշանակում է այն գիտական ուսումնասիրութիւնը, որ ցոյց է տալիս Հայաստանի Հանրապետութեան ծագման, զարգացման և անկման ընթացքը։

Բ.

Ի՞նչ է նշանակում Հայաստանի Հանրապետութեան ծագում։

Հայաստանի Հանրապետութեան ծագում նշանակում է այն պատմական երևոյթը, որ Հայաստանի ժողովուրդը, ազատագրուելով օտար տիրապետութիւնից, ստեղծեց իր ազգային պետականութիւնը։

Գ.

Ի՞նչ է նշանակում Հայաստանի Հանրապետութեան զարգացում։

Հայաստանի Հանրապետութեան զարգացում նշանակում է այն պատմական երևոյթը, որ Հայաստանի Հանրապետութիւնը, ստեղծուելով, ամրապնդուեց և ընդլայնեց իր սահմանները։

Դ.

Ի՞նչ է նշանակում Հայաստանի Հանրապետութեան անկում։

Հայաստանի Հանրապետութեան անկում նշանակում է այն պատմական երևոյթը, որ Հայաստանի Հանրապետութիւնը, ներքին և արտաքին պատճառներից, կորցրեց իր անկախութիւնը և վերածուեց օտար տիրապետութեան։

Ե.

Ի՞նչ է նշանակում Հայաստանի Հանրապետութեան պատմութեան պարբերականացում։

Հայաստանի Հանրապետութեան պատմութեան պարբերականացում նշանակում է նրա պատմական զարգացման ընթացքի բաժանումը առանձին ժամանակաշրջանների, որոնցից իւրաքանչիւրը ունի իր յատուկ գծերը։

Զ.

Ի՞նչ է նշանակում Հայաստանի Հանրապետութեան պատմութեան աղբիւրագիտութիւն։

Հայաստանի Հանրապետութեան պատմութեան աղբիւրագիտութիւն նշանակում է այն գիտական առարկան, որ ուսումնասիրում է Հայաստանի Հանրապետութեան պատմութեան աղբիւրները, նրանց ծագումը, զարգացումը, դասակարգումը և նշանակութիւնը։

Է.

Ի՞նչ է նշանակում Հայաստանի Հանրապետութեան պատմութեան աղբիւր։

Հայաստանի Հանրապետութեան պատմութեան աղբիւր նշանակում է այն նիւթական կամ գրաւոր յուշարձանները, որոնք պարունակում են տեղեկութիւններ Հայաստանի Հանրապետութեան պատմութեան մասին։

Ը.

Ի՞նչ է նշանակում Հայաստանի Հանրապետութեան պատմութեան նիւթական աղբիւր։

Հայաստանի Հանրապետութեան պատմութեան նիւթական աղբիւր նշանակում է այն նիւթական յուշարձանները, որոնք պարունակում են տեղեկութիւններ Հայաստանի Հանրապետութեան պատմութեան մասին։ Նիւթական աղբիւրներ են՝ զինուորական ամրոցները, զինուորական գործիքները, զինուորական զգեստները, զինուորական դրօշները, զինուորական շքանշանները, զինուորական մեդալները, զինուորական դրամները, զինուորական դրոշմանիշերը, զինուորական դրամանիշերը, զինուորական դրամանիշերը, զինուորական դրամ

հետևյալ տեսակ, հին սեպի տակ միայն, (որ ընկերության և մեր անունը կարդացվի) = Ծխաւ ինչպես որ ձեռնարկ հին կերպարանքով, նոյնն է, հարկ չունի ոչ մի ընտրութեան, ոչ մի ծանր մտածութեան, ոչ մի ուշադրութեան, ոչ մի ջանքի, ոչ մի ծախքի, ոչ մի ժամանակի, ոչ մի տեղի, ոչ մի ոչնչի, ոչ մի ոչ ինչի, ոչ մի ոչ ոքի, ոչ մի ոչ ոքից, ոչ մի ոչ ոքին, ոչ մի ոչ ոքի համար, ոչ մի ոչ ոքի մասին, ոչ մի ոչ ոքի հետ, ոչ մի ոչ ոքի վրա, ոչ մի ոչ ոքի մեջ, ոչ մի ոչ ոքի մոտ, ոչ մի ոչ ոքի տակ, ոչ մի ոչ ոքի վերև, ոչ մի ոչ ոքի առաջ, ոչ մի ոչ ոքի ետև, ոչ մի ոչ ոքի կողքին, ոչ մի ոչ ոքի դիմաց, ոչ մի ոչ ոքի միջև, ոչ մի ոչ ոքի միջից, ոչ մի ոչ ոքի միջով, ոչ մի ոչ ոքի միջոցով, ոչ մի ոչ ոքի միջոցով, ոչ մի ոչ ոքի միջոց